

MEGHÍVÓ

Dóczy Péter (Budapest)

Szilágyi Domokos kényszerleszállásai

Bőgön közreműködik Lőrinszky Attila (Budapest)

Időpont és helyszín: 2002. április 19., péntek, 19.30 óra, Magyar Katolikus Misszió Döpfner Háza, Oberföhringerstraße 40, 81925 München

Rendező: Müncheni Magyar Intézet, a müncheni Széchenyi Körrel

„Éjek zuhogó titkát / engeszteli a nap.
Ki messze fényekig ellát / az a boldogabb.
Az a boldogabb s fájóbb. / Már nem áltatja semmi.
Unokák szeme tükrén / jó lesz elpihenni.”

SZILÁGYI DOMOKOS (1938-1976) költő, író, műfordító az erdélyi Nagysomkúton született. A szatmári líceumban 1955-ben érettségizett. 1955-1960-ban a kolozsvári egyetem magyar szakán tanult. Első versei 1956-ban a kolozsvári *Utunk*-ban jelentek meg. A marosvásárhelyi *Igaz Szó*, majd a bukaresti *Előre* munkatársa. Az első „Forrás-nemzedék” meghatározó egyénisége. Műfordítóként román és angol szerzők műveit ültette át magyar nyelvre. 1976-ban tragikus körülmények között hunyt el.

Válogatott művei: *Álom a repülőtéren* (versek, Bukarest, 1962); *Garabonciás* (versek, Buk. 1967); *A láz enciklopédiája* (versek, Buk. 1967); *Búcsú a trópusoktól* (versek, Buk. 1969); *Kortársunk*, Arany János (kismonográfia, Buk. 1969); *Fagyöngy* (versek, Palocsay Zsigmonddal, Buk. 1971); *Felezőidő* (versek, Buk. 1974); *Öreges könyve* (versek, Plugor Sándor rajzaival, Buk. 1976); *Tengerparti lakodalom* (hátrahagyott versek, Kolozsvár 1978); *Pimpim-páré* (vers és muzsika gyermekeknek, Vermesy Péterrel, Buk. 1976); *Kényszerleszállás* (összegyűjtött versek, Buk. 1979); *Liliompalota* (gyermekversek, Bp. 1980); *Élnem adjatok* (vers, próza, esszé, 1956-1976, szerk. Kántor Lajos, Buk. 1990); *Visszavont remény...* *Szilágyi Domokos levelei Méliusz Józsefhez* (szerk. Ágoston Vilmos, Bp. 1990); *Fájdalmasan vigasztaló* (vál. versek, bev. Lászlóffy Aladás, vál. Cs. Gyimesi Éva, Kolozsvár 1991). **Román fordításban:** *Poeme* (Költemények, Buk. 1979); *Aterizare forțată* (*Kényszerleszállás*, Buk. 1985). **Önálló műfordításkötetei:** Tiberiu Utan: *Hószínű ég* (versek, Buk. 1965); Nichita Stănescu: *Víziorgona* (versek, Buk. 1974); Ștefan Augustin Doinaș: *Az én birodalmam* (versek, Buk. 1975); Walt Whitman *legszebb versei* (Buk. 1975). **Irodalom:** *A költő életei* (szerk. Kántor Lajos, Buk. 1986); Cs. Gyimesi Éva: *Álom és értelem. Szilágyi Domokos lírai létértelmezése* (Buk. 1990).

Köszönjük önkéntes költséghozzájárulását

„A gondolat végül széttör minden káprázatos formát, –
keserves út ez az egyszerűség felé.”

Mára az előadóművészet mély álomba merült. Az egykori, 60-as, 70-es évekbeli virágzása után alig akad olyan művész, aki vállalná a végtelen pódium-magányt, a rendszeres megmérettetést, egy-egy nagy gondolkodó-író hiteles megidézését. Korunk hozadéka ez is.

Szilágyi Domokos, a fiatalon örökre fiatallá lett nagy erdélyi költő életművének bemutatása, költészetének felfejtése, férfimunka a javából: erre vállalkozott Dóczy Péter színész, akinek művészete nem gyökértelen. Sorolni lehetne a nagy elődöket, de csak egyet említünk, talán a legerőteljesebb hatásút, Latinovits Zoltánt. Nyomába lépni merész tett, de ez tehetséggel, hittel, akarattal párosulva – amelyeknek Dóczy Péter mind birtokában van – bizonyosan új, igaz útra vezet.

„Szégyen, nem szégyen, de most már fáradt vagyok.” Szilágyi Domokos sorait hallgatni Latinovits Zoltán hangütésén, Dóczy Péter mesteri előadásában megdöbbenően hiteles, katartikus élmény. Nem utánczás ez; az elejtett zászló felemelésének gesztusa üt át az előadáson. (A színészkirály Ady-lemeszt kezében tartó Sütő András vallomását juttatja eszünkbe: „Nem láttam őt sem élteben, sem holtában. Sorompós századunk legnagyobb vigasza az emberi csodatevések ezernyi módozata.”) A csodatevő ezúttal, az élőszóval igéző, idéző színész, Dóczy Péter.

A korán „szarvasfiúvá” lett költő, Szilágyi Domokos, a XX. század szülötte, „ember, ki arra kényszerült, hogy a világtörténelem leghosszabb századában éljen”, a mélység pokol-színeit felviláncoltva a kor legnagyobbjai közé emelkedett. Vagy mégsem? „Sorompós századunkban” a nyugati vasfüggöny-hálózatnak nem csak az árnyéka volt látható keleten, különösen nem Erdélyből nézve.

Latinovits Zoltánt 1976 nyarán sodorta halálba a balatoni vonat, Szilágyi Domokos 1976 őszén veszett el a látható és láthatatlan hálók „Erdelyében”.

Dóczy Péter e kettős teher súlyával érkezik, de hallhatjuk-láthatjuk, kincset tesz elénk, annak bizonyosságát: Szilágyi Domokos elfoglalja méltó helyét. Dóczy Péter örökmécses-lángú estje az igazi, győzelmes megérkezés hírét hozza.

„Energiaforrás, mint hasadó urán,
magam is vagyok – de nap nap után,
hatalmasabb, mert értelmes – – tehát
velem számoljanak előbb a diplomaták,

mert időm kevés, s fogatlan a kísértés,
hogy olyanná pofozzon a mindent-megértés,
ki az alázatra is ráér
körömfeketényi szabadságért.”